

Sofie za sebou zavrela dvere a pustila sa ukazovať Line dom. Väčšina izieb bola prázdnych. Boli priestranné, podlaha bola z borovicových dosiek a steny pokrývali vyblednuté tapety. Pred oknami boli široké parapety.

„Má sem prísť niekoľko robotníkov a pozrú sa na to,“ vysvetlila jej Sofie. „Musím premaľovať stropy a otapetovať steny, inak tu toho netreba veľa prerábať.“

Line ukázala na odchýlené dvere.

„A musím dať do poriadku kúpeľňu,“ dodala Sofie a otvorila ich.

V miestnosti bol záchod s čiernym sedadlom, prasknuté umývadlo s hrdzavými flakmi tam, kde kvapkal netesniaci kohútik, a veľká stará vaňa. Neboli tu okná, kvietkované tapety sa pod vplyvom vlhkosti odliepali zo stien.

„Bude to drahé,“ skonštatovala Line.

„Zdedila som aj nejaké peniaze,“ usmiala sa Sofie. „A neponáhľa to. Dole je takmer nová kúpeľňa.“

„Je tu aj pivnica?“

Sofie kývla ku schodom.

„Je veľká a prázdna,“ vysvetlila. „Je v nej len starý sejf, s ktorým neviem pohnúť.“

„Ako to?“

Sofie stlmila hlas, keď prechádzala popri detskej izbe.

„Je priveľký,“ povedala potichu. „Takmer by som verila, že ho tam dali ešte predtým, ako postavili dom.“

„Ale prečo ho chceš dať preč?“ spýtala sa jej Line a šla za ňou dole po schodoch. „Izba so sejfom môže vyzeráť štylovo.“

„Nemám od neho kľúče,“ vysvetlila jej Sofie. „A je zamknutý.“

„Zamknutý? To znamená, že nevieš, čo je vo vnútri?“

Sofie sa k nej obrátila.

„Ani len netuším,“ odvetila. „Poď, pozrieš sa naň!“

Podišla ku dverám do pivnice, otvorila ich a zažala svetlo. Z chladnej miestnosti náhle zavialo a prievan trochu rozfúkol papiere na bielizníku.

Line zišla dole ako prvá. V pivnici bol neurčitý surový pach. Zdalo sa jej, akoby zacítila vlhké oblečenie, čo ležalo pridlho na jednom mieste.

Nazrela do niekoľkých miestností, čo ústili na chodbu a striaslo ju od zimy, čo sálala zo stien.

Sejf stál v najzadnejšej miestnosti. Line zastala tam, kde svetlo dopadalo na drsný múr a priložila si ruku na brucho.

Sejf bol naozaj veľký. Iste ho len tak-tak dostali cez dvere, a to už ani nevravela o schodoch.

Podišla k nemu a odsunula bokom kovový pliešok pred kľúčovou dierkou.

„Hľadala si ten kľúč?“ spýtala sa a poobzerala sa.

Sofie pokrútila hlavou.

„Ja nie, ale boli tu ľudia, čo vypratávali dom. Nenašli ho.“

„Musí tu predsa niekde byť,“ zamyslela sa Line a ešte raz prebehla pohľadom po miestnosti. Pod stropom sa tiahla vodovodná rúra. Načiahla sa a prešla po nej dlaňou, nič však nenašla. Všimla si prieduch, no bol prívysoke, nedovidela doň. Vopchala doň prsty a naslepo v ňom šmátrala. Nahmatala len prach a pavučiny. Zasmiala sa, ospravedlnila sa Sofie, že sa tak do toho pustila.

„Len som zvedavá,“ povedala. „Čo myslíš, že je vnútri?“

Sofie zmĺkla a potom odvetila:

„Iste je prázdny.“

„Môžeš ho predsa dať prevrtať. Zámočník to určite zvládne. Viem o jednom, čo robí podobné veci.“

„Vlastne ani neviem, či chcem vedieť, čo je vnútri, ak tam teda niečo je,“ povedala Sofie a podišla ku dverám. „Nech je to, čo chce, iste to nie je nič dobré. To tajomstvo si zobral Starec do hrobu, nech to tak teda ostane.“

„Ako umrel?“ spýtala sa Line a vyšla s ňou z miestnosti.

„Spadol,“ odvetila Sofie a zastala pri tmavom fľaku na betónovej podlahe. „Na schodoch, tu.“ Ukázala naň. „Spadol zo schodov a ležal mŕtvy niekoľko dní, kým ho našli.“

Line zastala a pozrela sa na široké schody.

„Nezdá sa ti čudné, že tu chcem napriek tomu bývať?“

Line pokrútila hlavou.

„V mojom dome tiež umrel jeden muž,“ odvetila. „Vlastne dvaja,“ dodala a pomyslela si na Hansenovho otca, ktorý sa obesil v pivnici pred takmer päťdesiatimi rokmi.

Sofie sa zasmiala. Najprv krátko a neisto, potom sa však uvoľnila a o chvíľu sa s Line obe srdečne smiali.

„V podstate som ani veľmi nepremýšľala nad tým, že tu umrel,“ povedala Sofie a šla hore schodmi. „Len nad tými šíalenými vecami, čo spravil, kým žil.“

Line kráčala za ňou. Zaujalo ju to. Bol za tým príbeh.

Z VG požiadala o voľno, no v podstate sa neplánovala vrátiť. Voľný čas plánovala využiť na napísanie knihy, na ktorej začala pracovať pred niekoľkými rokmi, zamýšľala sa živiť ako publicistka na voľnej nohe. Rada písala, pretože mala možnosť rozprávať dobré príbehy. Teraz vytušila kontúry jedného v tomto dome, ale radšej sa predbežne nič nevypytovala.

Sofie štrngala v kuchyni s pohármí, Line na ňu čakala v obývačke. Veľká policová skriňa na knihy už stála pri stene, ale väčšinu kníh Sofie ešte nestihla povykladať z papierových škatúl, čo ležali na podlahe označené rôznymi písmenami. Spisovateľom od A po E sa už ušlo miesto, ostatní museli počkať, kým na nich príde rad.

„Môžeme si sadnúť von,“ navrhla Sofie. V ruke niesla sklený džbán s ľadovým čajom a dva poháre. Spolu vyšli na malú tienistú terasu na zadnej strane domu, sem nedoliehali zvuky mesta a nik z ulice na ne nedovidel.

Po stene sa kľukato šplhala popínavá ruža s červenými kvetmi.

Sofia im naliala.

„Čo také zlé spravil tvoj starý otec?“ spýtala sa jej Line a od-pila si z pohára, snažiac sa otupiť tým ostrie priamej otázky.

„Nič si o ňom nepočula?“ spýtala sa Sofie a oprela sa dozadu.

Line prikývla.

„Viem, že predával alkohol,“ odvetila. „Pašovaný alkohol.“

„Spravil viac ako len to,“ odvetila Sofie vážne. „Zabil mi mamu.“

Veta ostala visieť vo vzduchu. Line sedela s pohárom v ruke a nedokázala ju požiadať, aby jej porozprávala, čo sa stalo.

Sofie si odkašľala: „Odstáhovala som sa, lebo mamu zavreli do väzenia. Musela ísť sedieť za čosi, čo spravil on.“

Line odložila pohár na stôl. Zdalo sa jej, že sa v tom krátkom čase, odkedy sa stretli, zblížili.

„Porozprávaj mi o tom, ak môžeš,“ vyzvala ju.

Sofie si prekrížila ruky na hrudi a zahľadela sa do zeme, akoby uvažovala, kde začať. Line si uvedomila, že sa jej do toho veľmi nechce, súčasne jej však bolo jasné, že ak človek o niečom dlho nehovorí, je možné, že by sa rád vyrozoval.

„Volali ho Pašerácky kráľ,“ povedala Sofie a náhle sa na ňu nahnevane pozrela. „Akoby robil čosi vznešené a úctyhodné.“

Pokrútila rezignovane hlavou a pokračovala:

„Začal s tým v šesťdesiatych rokoch, keď pracoval ako prístavový robotník. Pošťastilo sa mu kúpiť niekoľko lacných fliaš od posádky lodí, čo priplávali z Rotterdamu, Brém a iných európskych miest. Predal ich so slušným ziskom, avšak stále lacnejšie ako v obchode s liehovinami. Z fliašiek sa stali debny. Postupne si zadovážil vlastné lode. Najal si ľudí na rybárskych lodiach, aby prevážali veľké náklady alkoholu a cigariet cez prieliv Skagerrak.“

Práve sa oženil, peniaze sa mu hodili. Mama sa narodila v roku 1964. Stará mama krátko po tom umrela a mama v tom v podstate vyrastala.

A potom začal Starec dovážať alkohol aj zo španielskych tovární a skladoval ju po celom Østlandete.“

„Nechytili ho?“

„Jeho nie. Niekoľko áut zastavili na hraniciach. Z času na čas prišiel o zásielku, podarilo sa mu však vždy uniknúť. Začal sa venovať aj inému tovaru. Najprv to bol hašiš. Dá sa prepašovať ľahšie ako bandasky s alkoholom a pálenkou, zaberá menej miesta a viac vynáša.“

Povrávalo sa to po meste, Line o mnohom už počula.

„Čo sa stalo tvojej mame?“ spýtala sa.

„Mama bola so mnou sama. Otec je pre mňa len menom, ktoré som počula, nikdy som sa s ním nestretla a neviem, kde býva. Ani netuším, ako sa stretli, nestihli sme sa o tom porozprávať. Mala som desať, išlo mi na jedenásť, keď umrela.“

Sofie sa načiahla a odšklbla z kriku ružu, čo kvitla pri stene.

„Bola sobota, neskoré leto,“ pokračovala a odtrhla z kvietka lupeň. „Chystali sme sa ísť na veľtrh do Skienu, vždy sme tam chodievali, boli tam kolotoče a vystupovali známi umelci.“

Line prikývla. Aj ona tam pred niekoľkými rokmi bola.

„Bývali sme v malom byte konča ulice,“ pokračovala Sofie a naznačila jej rukou smer. „Mama mala starý opel. Bol už riadne ojazdený, a v ten deň nie a nie naštartovať. Šli sme teda sem, aby sme si požičali Starcovo auto. Často sme to robievali. Nebol doma, ale jeho volvo stálo zaparkované na ulici. Mama si odomkla, vošla do domu, našla kľúče a nechala mu odkaz.“

Sofie sa pomrvila na stoličke a drevené operadlo zavrzgalo. Do tváre jej padol prúd tmavých vlasov. Odhrnula si ich z čela a neisto sa usmiala.

„Na Vallermyrene v Porsgrunne nás zastavila policajná hliadka,“ pokračovala „Neviem, prečo. Možno to bola náhoda, možno sledovali Starca a jeho auto bolo uvedené na nejakom zozname. Vlastne je to jedno. Policajné auto nás zozadu obišlo a zapli modrý maják. Pýtali sa mamy na všetko možné a potom sa pustili do prehliadky auta. Pod sedadlom, na ktorom som sedela, ležali asi tri kilá hašišu a kilo amfetamínu.“

Line vytreštila oči:

„Ale veď o tom predsa nemohla vedieť, či áno?“

„Dostala päť rokov nepodmienečne. Pri rozsudku sa prihliadalo k tomu, že mala so sebou malé dieťa a že nechcela spolupracovať s políciou.“

„Vari im nevysvetlila, čo sa stalo? Že si len požičala auto?“

„Áno, ale Starec poprel, že s tým má čosi do činenia. Obe-
toval dcéru, aby unikol trestu.“

„A čo odkaz, ktorý mu nechala?“ spýtala sa Line. „Ten by predsa jej verziu potvrdil.“

„Polícia nikdy žiaden odkaz nenašla. Starec ho spálil, alebo ho roztrhal na kusy a spláchol do záchodu.“

„Čiže len tak sedel so založenými rukami a sledoval, ako tvoju mamu, ktorá bola nevinná, súdia?“

„Najal niekoľko drahých advokátov, čo jej mali pomôcť, ale pravdepodobne mu išlo skôr o to, aby zistil, koľko toho o ňom polícia vie. Preňho bola len ohnivkom v reťazi, ktoré možno obetovať. Podstatnejšia bola preňho strata tovaru, ako to, čo sa stalo s ňou.“

Line si v ochrannom geste položila dľaň na brucho.

„Povedala si, že ju zabil.“

„Mama vo väzení nevydržala ani rok. Raz v noci rozbila pohár a prerezala si žily na predlaktiach. Navštívila som ju len raz, bol to hrozný zážitok. Jedna vec bola vojsť za tie hrubé múry, najhoršie však bolo vyjsť von bez nej a nechať ju tam.“

Z ruže medzitým obrhala všetky lupene. Sofie si prisadla bližšie k stolu a poukladala ich na malú kôpku na obrus.

„Čo sa stalo s tebou, keď mamu odviekli do väzenia?“ spýtala sa Line.

„Sprvu som bývala tu, u Starca. Vraveli mi, že tu ostanem a mne sa to zdalo fajn. Poznala som všetky deti z okolia a do školy som mala blízko, ale on ma tu nechcel. Tvrdil, že je toho naňho priveľa. Poslal ma do pestúnskej rodiny. Vystriedala som tri, najprv som bola v Arendale, potom v Hamare a napokon v Osle.“

Na okraj džbánu s ľadovým čajom si sadla osa. Line ju odohnala mávnutím ruky.

„Napísala mi dlhý list na rozlúčku,“ pokračovala Sofie. „Dali mi ho, až keď som bola plnoletá. Na obálke bolo napísané, že ho mám dostať, keď dovŕším osemnásť rokov. Písala v ňom o tom, čo sa stalo, ako ju jej otec zradil, a o tom, ako cíti, že ona zrádza mňa. Prosila ma, aby som Starca vypustila zo svojho života, aby som s ním nemala nič spoločné.“